

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра античності, середньовіччя та історії України домодерної доби**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Декан філологічного
факультету**

Юрій БІДЗІЛЯ
«16» вересня

Юрій БІДЗІЛЯ

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

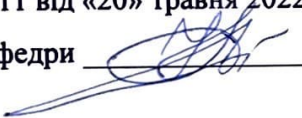
ІСТОРІЯ ЧЕХІЇ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія Чехії» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності: 035 Філологія, спеціалізації: 035.038. Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, освітньої програми: «Чеська мова та література».

Розробник: Андрусяк Я.Я., доцент кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри античності, середньовіччя та історії України домодерної доби протокол № 11 від «20» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Ігор ЛІХТЕЙ

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 1 від «16» вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів: 5,0	Рік підготовки: 1
Загальна кількість годин: 150	
Кількість модулів: 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 74 самостійної роботи студента – 76	2
	Лекції:
	40
	Практичні (семінарські):
	34
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	76

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Історія Чехії» є послідовне вивчення основних етапів еволюції держави та особливостей розвитку культури на чеських землях.

Знання дисципліни передбачає вміння збирати, систематизувати, аналізувати інформацію історичного характеру та використовувати її на практиці. Опрацювання історичних джерел та практичні види роботи спонукатимуть студентів до логічного мислення, критичного аналізу теоретичного матеріалу та історичних джерел. Оволодіння дисципліною передбачає пізнання політичних, соціально-економічних та культурно-релігійних процесів. Програма навчального курсу розрахована на вивчення і засвоєння конкретного матеріалу з історії Чехії.

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література» вивчення дисципліни «Історія Чехії» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти загальних компетентностей (ЗК): ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК10, ЗК12 та фахових (ФК): ФК11:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК07. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія Чехії» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК9. Культурно-писемна традиція Великої Моравії.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 02
Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	ПРН 04
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем	ПРН 06

професійної діяльності.	
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни **«Історія Чехії»**:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оволодіти навичками роботи з історичними джерелами і науковою літературою, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 02
Знати найбільш поширені в історичній науці підходи та принципи вивчення історії.	ПРН 04
Вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел через мережу «Інтернет» для використання на семінарських заняттях, при написанні рефератів тощо.	ПРН 06
Оволодіння основними термінами, поняттями та аналізом основних концептуальних підходів. Вміння використовувати понятійний і термінологічний апарат предмету в процесі теоретичної та практичної діяльності після закінчення навчального закладу.	ПРН 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Під час навчання використовуються такі основні методи: 1) традиційні: вербальні (розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), наочні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), порівняння, узагальнення; 2) інтерактивні методи; 3) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Методи контролю

Концепція організації навчального процесу в Ужгородському національному університеті розроблена на основі «Тимчасового положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців».

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання (1-5 балів).
- усна наукова доповідь (1-5 балів).
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ (1-5 балів).
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (1-5 балів).
- аналіз джерельної і монографічної літератури (1-5 балів).
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо) (1-10 балів).

Критеріями оцінки при усних відповідях виступають: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем у вигляді реферату. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 25 балів у кожному із змістових модулів.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Модульний (проміжний) контроль

Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Підсумковий (семестровий) контроль

Система не передбачає обов'язкового семестрового екзамену для всіх студентів. Протягом навчального семестру студенти складають два модульні контролі під час тижнів, вільних від аудиторних занять, їх знання оцінюються у 100-бальній шкалі.

Студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують студенти

Згідно «Тимчасового положення УжНУ про оцінювання успішності студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи» від 15 лютого 2007 р. оцінювання здійснюється за наступною шкалою.

Змістові модулі з дисципліни «Історія Чехії» оцінюються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
5	5	5	5	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
5	5	5	5	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	25	5	25
Реферат	1	25	1	25
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	7	100	7	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 50 балів;

“4” – 40 балів;

“3” – 30 балів;

“2” – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Три теоретичні питання. Виконання завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді, кожне питання оцінюється від 0 до 33-34 балів.

33-34 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу. 23-32 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу. 22-31 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 21-12 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. 0-11 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ. Мета і завдання курсу (2 год.)

1. Мета і завдання курсу.
2. Хронологічні та географічні межі курсу.
3. Характеристика основних джерел та літератури.

Тема 2. Стародавня історія Чехії (2 год.)

1. Поява первісних людей на території сучасної Чехії.

2. Кельтські племена на території чеських земель.
3. Давні германці в Чехії.

Тема 3. Розселення слов'ян. Держава Само та князівство Пршемисловичів (2 год.)

1. Переселення слов'ян в Чехію.
2. Суспільний устрій слов'янських племен. Держава Само.
3. Виникнення князівства Пржемисловичів.

Тема 4. Виникнення та розвиток Великоморавської держави (4 год.)

1. Утворення Великоморавської держави.
2. Християнсько-просвітницька діяльність Константина (Кирила) і Мефодія.
3. Німецька експансія на землі Великої Моравії.
4. Велика Моравія у другій половині IX ст. Занепад князівства.

Тема 5. Князівство Пршемисловичів (2 год.)

1. Утворення держави Пржемисловичів.
2. Політичний устрій та соціально-економічний розвиток Чеського князівства в XI–XII ст.

Тема 6. Чеське королівство (XII – поч. XV ст.). Гуситський рух (2 год.)

1. Політичний та соціально-економічний розвиток чеських земель у XII–XIV ст.
2. Середньовічна німецька колонізація в Чехії.
3. Гуситський рух – перша європейська революція.

Тема 7. Чеське королівство за правління династії Ягеллонів та Габсбургів (кін. XV ст. -XVIII ст.) (4 год.)

1. Чеське королівство за правління династії Ягеллонів (кінець XV – на початку XVI ст.).
2. Встановлення влади Габсбургів в Чехії. Тридцятирічна війна.
3. Онімечення Чехії та централізаторська політика Габсбургів.
4. Культурний розвиток чеських земель наприкінці XV–XVIII ст.

Модуль 2

Тема 1. Чеські землі наприкінці XVIII – у сер. XIX ст. (2 год.)

1. Політичне і економічне становище чеських земель наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
2. Чеський національний рух наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
3. Культурне життя чеських земель наприкінці XVIII–XIX ст.

Тема 2. Чехія в складі монархії Габсбургів у 1848–1914 рр. (2 год.)

1. «Весна народів» у Чехії. Чеські землі у період неоабсолютизму.
2. Чехія у складі Ціслейтанії.
3. Чесько-німецькі суперечності.
4. Культурне життя в другій половині XIX ст. – на початку XX ст.

Тема 3. Чеські землі у міжвоєнний період (1918–1939 рр.). (4 год.)

1. Чеські землі в період становлення Першої Чехословацької республіки (1918–1920 рр.).
2. Внутрішньополітичні процеси у Чехії в 1920-х–1930-х рр.
3. Чехословацька республіка у міжнародних відносинах.
4. Чехословацька криза 1938 р. «Друга республіка».
5. Культура Чехії у міжвоєнний період.

Тема 4. Чехія під час Другої світової війни (1939–1945 рр.). (2 год.)

1. Політика гітлерівців щодо чехів. Розгортання чеського визвольного руху.
2. Участь чехів у боротьбі проти нацистської Німеччини.
3. Визволення чеських земель від нацистських загарбників.

Тема 5. Чехословаччина в умовах комуністичного правління (1945–1960-х рр.). (2 год.)

1. Передумови становлення комуністичного режиму у 1945-1947 рр.
2. Механізм державного перевороту у лютому 1948 р.
3. Політичні та економічні перетворення у чеському суспільстві 1948–1953 рр.
4. Культура наприкінці 1940–1950-х рр.
5. Суспільно-політичне життя в Чехії у 1953–1960-х рр. Наростання кризи соціалістичного режиму.

Тема 6. «Празька весна». Чехословаччина в період «нормалізації» (1968–1989 рр.). (4 год.)

1. «Празька весна» - 1968 р.
2. Розвиток чеської культури в 1960-і рр.
3. Становлення режиму «нормалізації».
4. Політичні репресії у 1970-х рр. Дисидентський рух.
5. Культурне життя в 1970–1980-х рр.

Тема 7. Чеська республіка наприкінці XX -на поч. XXI ст. (2 год.)

1. Розбудова чеської державності в 1993–1996 рр. Реформування економіки.
2. Зовнішня і внутрішня політика Чеської республіки у другій половині 1990-х рр.
3. Інтеграція Чехії до Європейського Союзу.
4. Політичне життя країни на початку XXI ст.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин		
		Форма навчання: денна		
		у тому числі		
		Лекції	Семінарські	Самостійна робота
2-й семестр				
Модуль 1.				
Чеські землі в Стародавню, Середньовічну та Ранньомодерну добу				
Тема 1. Вступ. Мета і завдання курсу.	5	2	-	3
Тема 2. Стародавня історія Чехії.	7	2	-	5
Тема 3. Розселення слов'ян на території сучасної Чехії. Держава Само та князівство Пршемисловичів.	7	2	-	5
Тема 4. Виникнення та розвиток Великоморавської держави.	13	4	4	5
Тема 5. Князівство Пршемисловичів.	7	2	-	5
Тема 6. Чеське королівство (XII –поч. XV ст.). Гуситський рух.	11	2	4	5
Тема 7. Культура Середньовічної Чехії (XII-XV ст.)	9		4	5
Тема 8. Чеське королівство за правління династії Ягеллонів та Габсбургів (кін. XV ст. -XVIII ст.).	13	4	4	5
Модульна контрольна робота	2	2	-	-
Разом за модуль	74	20	16	38
Модуль 2.				
Чеські землі в Новий і Новітній час				
Тема 1. Чеські землі наприкінці XVIII –сер. XIX ст.	7	2	-	5
Тема 2. Чехія в складі монархії Габсбургів у 1848–1914 рр.	7	2	-	5
Тема 3. Чехія в роки Першої світової війни (1914–1918 рр.)	9	-	4	5
Тема 4. Чеські землі у міжвоєнний період (1918–1939 рр.).	9	4	-	5
Тема 5. Чехія під час Другої світової війни (1939–1945 рр.).	7	2	-	5
Тема 6. Чехословаччина в умовах комуністичного правління (1945–1960-х рр.).	7	2	-	5
Тема 7. «Працька весна». Чехословаччина в період «нормалізації» (1968–1989 рр.).	10	4	4	2
Тема 8. «Оксамитова революція». Суспільно-політичні і економічні реформи в Чехії у 1989– 1992 рр.	6	-	4	2
Тема 9. Чеська республіка напр. XX –на поч. XXI ст.	6	2	-	4
Тема 10. Культура Чехії у другій пол. XX – на поч. XXI ст.	6	-	6	-
Модульна контрольна робота	2	2	-	-
Разом за модуль	76	20	18	38

Разом за семестр	150	40	34	76

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Місіонерська діяльність Константина (Кирила) й Мефодія у Великоморавській державі	4
2.	Гуситський рух у Чехії в XV ст.	4
3.	Культура Середньовічної Чехії (XII-XV ст.)	4
4.	Чеське королівство за правління династії Ягеллонів та Габсбургів (кін. XV ст. -XVIII ст.).	4
5.	Чехія в роки Першої світової війни	4
6.	«Празька весна» 1968 р.	4
7.	«Оксамитова революція». Суспільно-політичні і економічні реформи в Чехії у 1989–1992 рр.	4
8.	Культура Чехії у другій пол. XX – на поч. XXI ст.	6
	Разом	34

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота студента здійснюється за напрямками:

- організаційно-методична робота в бібліотеці;
- опрацювання джерел та літератури;
- конспектування літератури згідно з тематичним планом лекцій;
- опрацювання лекційного матеріалу;
- написання рефератів;
- перегляд і рецензування художніх і документальних фільмів;
- підготовка виступів на семінарах, конференціях тощо;
- підготовка до іспиту з навчального курсу.

Частина самостійної роботи студентів (50%) з курсу «Історія Чехії» здійснюється у вигляді опрацювання матеріалу із запропонованих тем.

Форма контролю: усне опитування. Загальна кількість балів, яку можна отримати за складання самостійної роботи – 25 балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	Модуль 1	
1	Культура кельтів, фракійців, германців.	10
2	Культура слов'ян.	10
3	Культурно-просвітницька діяльність Константина (Кирила) й Мефодія.	10
	Модуль 2	
3	Національне відродження на чеських землях.	10
4	Культура Чехії у міжвоєнний період.	10
5	Чеська культура на рубежі тисячоліть (1990-2000-х рр.)	10
6	Робота над історичними картами.	16
	Разом	76

6.5. Індивідуальні завдання

Не передбачені за навчальним планом.

6.6. Перелік питань для підсумкового контролю

1. Мета і завдання курсу.
2. Хронологічні та географічні межі курсу.
3. Стародавня історія Чехії.
4. Переселення слов'ян в Чехію. Держава Само.
5. Виникнення і розвиток Великоморавської держави.
6. Діяльність Кирила і Мефодія.
7. Утворення і розвиток держави Пршемисловичів.
8. Політичний та соціально-економічний розвиток чеських земель у XII–XIV ст.
9. Середньовічна німецька колонізація в Чехії.
10. Гуситський рух – перша європейська революція.
11. Культура Чеського королівства у XIII–XV ст.
12. Чеське королівство за правління династії Ягеллонів (кінець XV – на початку XVI ст.).
13. Встановлення влади Габсбургів в Чехії. Тридцятирічна війна.
14. Онімечення Чехії та централізаторська політика Габсбургів.
15. Культурний розвиток чеських земель наприкінці XV–XVIII ст.
16. Політичне і економічне становище чеських земель наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
17. Чеський національний рух наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
18. Культурне життя чеських земель наприкінці XVIII–XIX ст.
19. «Весна народів» у Чехії.
20. Чеські землі у період неоабсолютизму.
21. Чехія у складі Ціслейтанії. Чесько-німецькі суперечності.
22. Культурне життя в другій половині XIX ст. – на початку XX ст.
23. Чеські землі на початку Першої світової війни.
24. Зародження чеського національно-визвольного руху.
25. Чеська політика в Австро-Угорщині та в еміграції у 1916–1918 рр. Проголошення чехословацької держави.
26. Чеські землі в період становлення Першої Чехословацької республіки (1918–1930 рр.).
27. Чехословацька криза 1938 р. «Друга республіка».
28. Культура Чехії у міжвоєнний період.
29. Політика гітлерівців щодо чехів. Розгортання чеського визвольного руху.
30. Участь чехів у боротьбі проти нацистської Німеччини.
31. Визволення чеських земель від нацистських загарбників.
32. Культура наприкінці 1940–1950-х рр.
33. Суспільно-політичне життя в Чехії у 1945–1960-х рр. Наростання кризи соціалістичного режиму.
34. «Празька весна» – суспільно-політичні процеси в Чехословаччині у січні–квітні 1968 р.
35. Реакція країн соціалістичного табору на чехословацькі реформи 1968 р.
36. Здійснення операції «Дунай». Наслідки «Празької весни».
37. Розвиток чеської культури в 1960-і рр.
38. Становлення режиму «нормалізації». Політичні репресії у 1970-х рр.
39. Дисидентський рух.
40. Культурне життя в 1970–1980-х рр.
41. Визрівання передумов «оксамитової революції» 1989 р.
42. Перемога «оксамитової революції» 1989 р.
43. Демократизація суспільно-політичного життя в Чехії. Економічні реформи 1980-х рр.
44. Загострення чесько-словацьких відносин. Підготовка «цивілізованого розлучення» чехів і словаків.

45. Розбудова чеської державності в 1993–1996 рр. Реформування економіки.
46. Зовнішня і внутрішня політика Чеської республіки у другій половині 1990-х рр.
47. Інтеграція Чехії до Європейського Союзу. Політичне життя країни на початку XXI ст.
48. Чеська культура на рубежі тисячоліть.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

З метою підвищення якості засвоєння матеріалу при проведенні занять використовуються різноманітні демонстраційні матеріали: ілюстрації, портрети, картографічний матеріал.

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів: ноутбук, інтерактивна дошка чи проектор.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

I. Джерела

1. Гус Я. Про церкву. Фрагменти з трактату. 1413 // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 25–26. Україна-Чехія. – Ч. 1. – С. 89–106.
2. Літопис руський. За Іпатським списком / Пер. з давньорус. Л.Є. Махновця; Відп. ред. О.В.Мишанич. – К.: Дніпро, 1989. – С.14–16.
3. Хельчицький П. Невід віри. Фрагменти / Передм. Л.Толстого // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 25–26. Україна-Чехія. – Ч. 1. – С. 107–117.
4. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян (Давня доба, Середньовіччя) / упоряд. В.І.Яровий, С.М.Мотрук, В.П.Шумило та ін.; за ред. В.І.Ярового. – К.: Либідь, 2011. – С.221–241.

II. Монографії, статті, посібники

5. Андрусак Я. Я. Формування станово-представницької монархії у Чеському королівстві за правління династії Ягеллонів (1471-1526 рр.) [Текст] : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Андрусак Ярослав Ярославович ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". – Ужгород, 2016. – 270 с. – Режим доступу: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9174>
6. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення / П. Вандич. – К. : Критика, 2004. – 462 с.
7. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації / Ф. Дворнік. – К. : Дух і літера, 2005. – 494 с.
8. Звягіна О. Ягеллони та Габсбурги : боротьба за імператорську корону (1519 р.) // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Вип. 39. – Запоріжжя, 2014. – С. 197–203.
9. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 464 с.
10. Звягіна О. Особливості польсько-угорських відносин на фоні посилення політичного впливу Габсбургів у Центрально-Східній Європі в 1507-1515 рр. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Вип. 46. – Запоріжжя, 2016. – С. 364–369.
11. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій : Навч. Посібник / За ред. проф. В.І. Ярового та ін. – К. : Либідь, 2003. – 632 с.
12. Історія південних і західних слов'ян: підручник /за ред. І.М.Гранчака, А.Ф.Кізченка, В.П.Чорнія. – К.: Вища школа, 1987. – 448 с.
13. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 660 с.

14. Керецман Н. Середньовічна церква в іменах, термінах і назвах : Глосарій / Надія Керецман. – Ужгород : «Говерла», 2015. – 302 с.
15. Коротка історія Чехії і Словаччини / За ред. П.С. Федорчака. – Івано-Франківськ : Плай, 1999. – 170 с.
16. Крижановська О.О. Крижанівський О.П. Історія Середніх віків. Вступ до історії західноєвропейського середньовіччя.: Курс лекцій. Навч. посібник / Оксана Олегівна Крижановська, Олег Прокопович Крижанівський / К. : Либідь, 2006.
17. Ліхтей І. «...Лихі літа»: криза чеської державності у 1278–1283 роках. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2015. – 104 с.
18. Ліхтей І. Проект «Договору про встановлення миру в християнському світі» гуситського короля Їржі з Подебрад // Науковий вісник Ужгородського університету. – Випуск 4. – Ужгород, 1999. – С. 87–97.
19. Товтин Я. Суспільно-політичне становище словацьких земель у складі монархії Габсбургів (1526–1610 pp.) / Я. Товтин. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2011. – 160 с.
20. Федак М. Королева Угорщини Анна де Фуа де Кандале (Походження, герб, родовід і потомство) // Історичні студії: проблеми давньої і середньовічної історії та етнології. – Ужгород : Говерла, 2007. – Випуск 1. – С. 106–114.
21. Шніцер І.О. Практикум з історії південних і західних слов'ян (з давніх часів до 1914 р.). – Ужгород: Інвазор, 2006. – С. 21–25.
22. Dějiny České chronologický přehled. – Режим доступу: http://studenti.cgymkh.cz/studenti/dejepis/OKTAVA/Chronologický_prehled_ČD.pdf
23. Dějiny Zemí koruny České v datech. – Режим доступу: http://fk.mysteria.cz/zajimavosti/dejiny_zemi_c_koruny.pdf
24. Dějiny českých zemí. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=tCeUDwAAQBAJ&pg=PA189&lpg=PA189&dq=Městský+stav+v+boji+se+šlechtou+na+počátku&source=bl&ots=bdcfw2FADs&sig=ACfU3U3AXYJMdOqVDKV_rN3pjC7hNWHhgg&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwib5vbaxvfhAhXCo4sKHTv4BAAsQ6AEwA3oECAgQAQ#v=onepage&q=Městský%20stav%20v%20boji%20se%20šlechtou%20na%20počátku&f=false
25. Dějiny zemi koruny české I. Od příchodu Slovanů do roku 1740 / P. Čornej, kolektiv. – Praha : Paseka, 1992.
26. Dějiny zemi Koruny české II. Od nástupu osvícenství po naši dobu / P. Bělina, kolektiv. – Praha : Paseka, 1992.

III. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Ужгородський національний університет

1. Сайт Ужгородського національного університету - <https://www.uzhnu.edu.ua>
  2. Сторінка факультету історії і міжнародних відносин <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/50/show>
  3. Інфо-центр факультету (розклади, зміни, оголошення) - <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>
  4. Відділ онлайн послуг Наукової бібліотеки УжНУ - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua>
  5. Послуга тематичний підбір літератури - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/50/show>
  6. Науковий вісник УжНУ: серія Історія - <http://visnyk-ist.uzhnu.edu.ua/index>
  7. Сайт електронного навчання - <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/login/index.php>
- Бібліотеки та музеї*
8. Сайт Наукової бібліотеки УжНУ - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua>
  9. Закарпатська обласна наукова бібліотека - <http://www.biblioteka.uz.ua>
  10. Бібліотеки України - <http://www.biblioteka.uz.ua/chapter/www/>
  11. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
  12. Музеї світу в Інтернеті - <http://www.hist.msu.ru/ER/museum.htm>
  13. Освіта-UA (освітній портал) – <http://osvita-ua.net/>

Інтернет сайти (книги, статті й т.п.)

14. Вікіпедія – електронна енциклопедія (українською мовою) – <http://uk.wikipedia.org/>
15. Електронні книги - <https://www.twirpx.com>
16. Книги google - <https://books.google.com.ua>
17. Google Акаемія - <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>